

Paberleht

Tellimine

Virumaa Suvesaund

Galeriid

112

Virumaa

Meelelahutus

Ristsõna

Saada vihje

Virumaa Teataja > Uudised

TELLIJALE

Kuue Vergi siiakala marjast ja niisast sai Põlulas 6180 noorkala

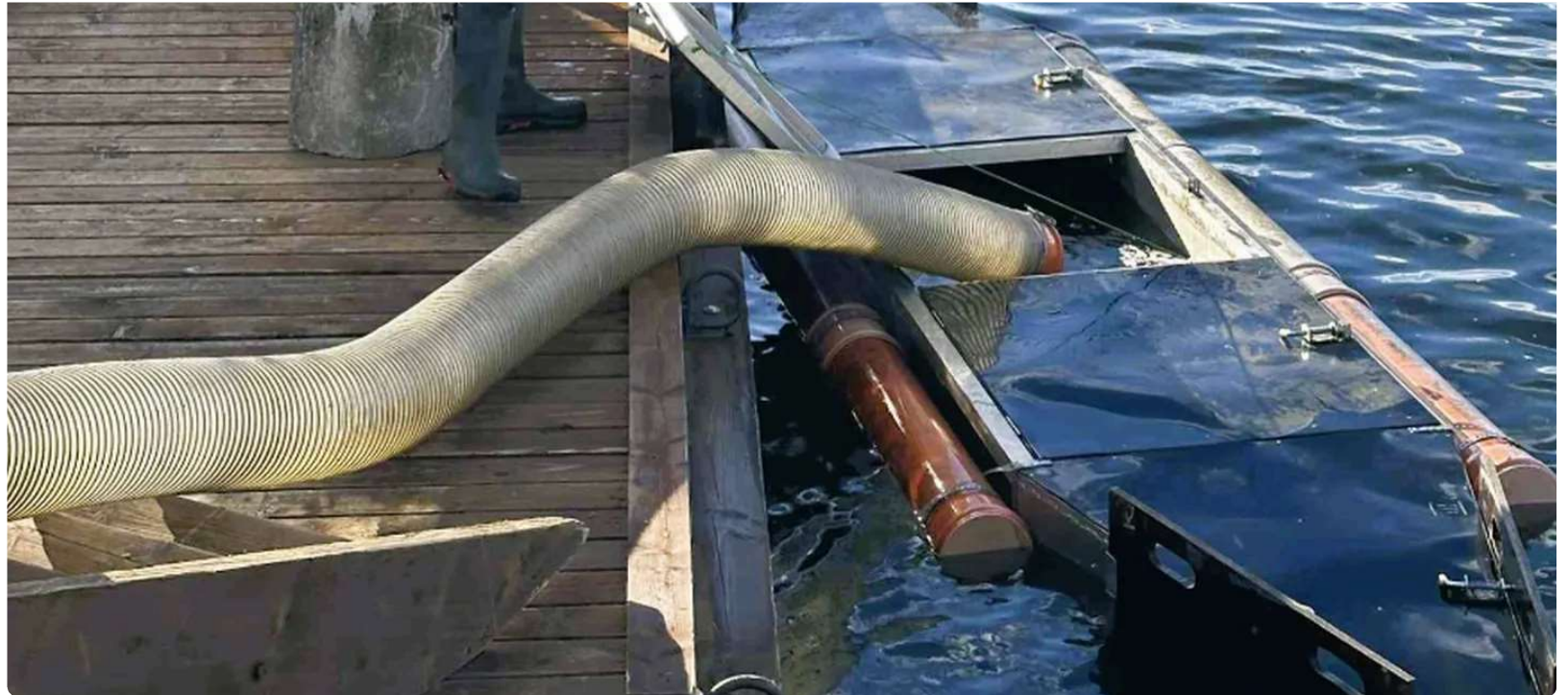

Andres Tohver
ajakirjanik

18. oktoober 2025, 15:26

▶ Kuula

RMK kalakasvatusekeskuse töötajad Ivar Tallerman (ees) ja Marten Ojang (taga) ning rannakalur Heiko Heitur (keskel) askeldavad 17. oktoobril Vergi sadamas ujuvsumba juures, et siia noorkalad sellega koelmualale viia. FOTO: ERAKOGU

«Mina püüdsin need siiad mõrdadega. Püüdsin emaseid ja isaseid kalu. Siis tulid RMK Põlula kalakasvatusekeskuse inimesed ja lüpsid emastelt marja ja isastelt niisa välja. Põlulas mari viljastati niisaga ja noorkalad kasvatati seal üles,» selgitas kohalik Vergi kalur Heiko Heitur.

Heitur püüdis siiga eelmisel aastal 20. oktoobrist 4. detsembrini Vergi lahe ja Pedassaare kandist. Mees läks merele väikese Robust 16 paadiga. Siigade püüdmiseks kasutas ta ahvenamõrda. Kokku õnnestus tal püüda 160 siiga, millest 70 väiksemat kala vabastas ta püügi järel, kuna neilt ei olnud lootust suguprodukte koguda.

«Oluline on võrgusilma suurus. Ahvenamõrra silma suurus on 30 millimeetrit. See laseb piisavalt valgust läbi, et see siiale sobiks. Siiamõrra silma suurus on 40–45 millimeetrit, aga ahvenamõrraga saab ka siiga püüda,» rääkis Heitur.

Marja ja niiska õnnestus koguda kuult kalalt: kolmelt emas- ja kolmelt isaskalalt. Protseduur ise näeb välja nii, et kala kuivatatakse esmalt kõhu alt paberiga ära, sest mitte ühtegi veetilka ei tohi siia suguproduktide hulka sattuda.

Kunnar Klaas lüpsab marja siia sugukalalt 2024. aasta sügisel. FOTO: ERAKOGU

«Siis hakatakse läbimõeldud liigutustega marja koguma. Mari peab kõhuõõnest ise välja jooksuma, kui kala, saba allpool, 45-kraadise nurga all hoitakse. Sellel õigel ajahetkel tulebki teda lüpsata. Marja kogutakse soonkinnisega kilekotti, kuhu lisatakse hapnikku, ja siis see kilekott pannakse kohe kinni. Tuult ka ei tohi peale tulla,» selgitas Põlula kalakasvatustalituse juhataja Kunnar Klaas.

Mari peab kõhuõõnest ise välja jooksuma, kui kala, saba allpool, 45-kraadise nurga all hoitakse. Sellel õigel ajahetkel tulebki teda lüpsata.

Samamoodi lüpsatakse siiaast välja niisk.

Siis vaadatakse, mitu oga ehk lõpuspiid siia lõpuskaartel on. Põhjaranniku Eesti siial on 22–24 piid. Kui piid on 27–29, siis on tegemist Eesti vetesse eksinud Soome siiaga ja selle kala marja ega niiska ei tohi Põlulas järelkasvu saamiseks kasutada.

Põlula kalakasvatustes pandi niisk marja peale ja viljastatud mari inkubeeriti haudepudelites. Kui marjast olid koorunud vastsed, hakati neid toitma vähilaadsete ja spetsiaalse kuivisöödaga. Kui kalad kasvasid, viidi nad basseinidest välitiiki paigutatud sumpadesse ja toideti edasi.

Nüüd, 17. oktoobril, lasti Põlulas kasvatatud noored siiad – ühtekokku 6180 – Vergi lähistel vette. Kalad olid keskmiselt juba 40-grammised. Heituri sõnul on siia ühes liitris marjas 12 000 – 40 000 marjatera. Teoreetiliselt oleks võinud noorkalade arv suuremgi olla, aga kõik marjaterad ei viljastu.

Vettelaskmisel oli Eesti põhjarannikul merevee temperatuur kaheksa kraadi. Sama temperatuuri juurde oli oktoobrikuu alguseks langenud ka kasvanduse välitiikide vee temperatuur ja see oli oluline, sest vettelaskmisel ei tohi kala ja merevee temperatuuri erinevus olla üle kahe-kolme kraadi. «Muidu põhjustab see noorkaladele stressi ja see võib mõjutada nende ellujäämist meres,» selgitas Klaas.

Täpse vettelaskmise koha ehk kudeala jättis Heitur enda teada, et mitte tekitada kalameestes kiusatust sinna kohe võrkudega kohale sõita. Siig saab suguküpseks nelja-viie aastaga. Heituri hinnangul jõuab selle vanuseni kümme protsenti reedel vettelastud noorkaladest ehk ligikaudu 600 siiga.

Edukas vettelaskmine tähendab ühtlasi seda, et Heitur püüab lähiajal uued siia sugukalad marja ja niisa võtmiseks. «Mõned püünised on mul juba püügis ja lähipäevadel proovin veel mõned püünised juurde viia,» ütles ta.

Siiga püütakse marja ja niisa saamiseks lisaks Soome lahele Peipsi järvest, Väinamerest ja Pärnu jõest. Siia noorkalade kasvatamise ja asustamise eest vastutab RMK Põlula kalakasvatustalitus. Siiavarude taastamistöid alustati Põlulas 2015. aasta sügisel.

Käesoleval aastal kasvatati Põlulas üles ligi 50 000 noorkala, kes oktoobris oma vanemate püüdmiskohtades vette lasti. Vettelaskmiskohtadest oli Vergi kõige viimane.

Klaasi sõnul on selles protsessis kõige kriitilisem siia sugukalade püük. Samas tuleb palju vaeva näha sugukaladelt marja ja niisa kogumise ja noorkalade kasvatamisega ning oluline on ka Põlulas üles kasvatatud noorkalad püüdmiskohtadesse tagasi asustada. «Nii Soome lahe siiapopulatsioon kui ka teised siiapopulatsioonid vajavad inimese tuge,» selgitas ta.

Seda ohtu, et erinevad siiapopulatsioonid Põlulas segamini lähevad, Klaasi sõnul ei ole. «Erinevatest veekogudest pärit siiad hoitakse erinevates basseinides ja sumpades ning kõik kaladega tehtavad toimingud dokumenteeritakse. Erinevate piirkondade siiad tuleb eraldi hoida geneetilise mitmekesisuse tagamiseks,» rõhutas Klaas.

[Kommentaariid](#)

Peatoimetaja

 Author

Eva Samolberg

eva.samolberg@virumaateataja.ee

+372 322 9117

Kontakt

Saada vihje siit

Lehe tellimine: 322 9110

Klienditugi:

666 2525 (E-R 9-17)

levi@postimees.ee

Tehnilised küsimused ja ettepanekud:

tehnoloogia@postimeesgrupp.ee

Reklaam

Kuulutuste tellimine:

E-post: kuulutused@postimeesgrupp.ee

Tel +372 666 2206

Reklaam Virumaa Teataja paberlehes:

E-post:

reklaammaakonnalehes@postimeesgrupp.ee

Tel +372 53512603

Reklaam veebis:

E-post: veebireklaam@postimees.ee

Tel +372 666 2230

Jälgi meid

Mobiilirakendus

[Tehnilised küsimused ja ettepanekud:](#)

tehnoloogia@postimeesgrupp.ee

[Privaatsusteatis](#)

[Privaatsustingimused](#)

[Kasutustingimused](#)

[Töötajad](#)

[Reklaam](#)

[Kuulutused ajalehte](#)

[Tellimine](#)

[Uudiskirjad](#)